

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економіки підприємства ім. проф. І.Н. Романенка

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

_____ Діброва А.Д.

«__» _____ 2019 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри економіки підприємства
ім. проф. І.Н. Романенка

Протокол № 12 від «27» травня 2019 р.

_____ Завідувач кафедри
(Рогач С.М.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІЧНІ І ФІНАНСОВІ РИЗИКИ»

Галузь знань _____

Напрямок підготовки _____

Спеціальність 072 фінанси, банківська справа та страхування

Спеціалізація _____

Факультет економічний

Розробник к.е.н., доцент Мірзоєва Т.В.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Економічні і фінансові ризики»

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	бакалавр	
Галузь знань		
Спеціальність	Фінанси, банківська справа та страхування	
Спеціалізація		
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	ЗАЛІК	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	30	
Практичні, семінарські заняття	15	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	-	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Завданням вивчення дисципліни є засвоєння методичних підходів щодо аналізу ризику та управління ним; оволодіння навичками самостійно здійснювати аналіз, ідентифікацію та оцінювання ризику, використовуючи комп'ютерну техніку та програмно-математичні комплекси.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної та заочної форм навчання

Назви змістових модулів і тем	тижні	Кількість годин										
		денна форма					Заочна форма					
		усього	у тому числі				усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Сутність та методологія ризиків												
Тема 1. Економічна сутність та значення ризиків	1	7	2	2		3						
Тема 3. Фінансові ризики в діяльності підприємств	3	7	2	2		3						
Тема 4. Ризики аграрних підприємств	4	5		2		3						
Тема 5. Якісне оцінювання підприємницьких ризиків	5	6	1	2		3						
Тема 6. Кількісне оцінювання підприємницьких ризиків	2	6	1	2		3						
Тема 6. Ризик та елементи теорії корисності	6	4		1		3						
Тема 7. Методи аналізу і моделювання ризику	7	9	1	4		4						
Разом за змістовим модулем 1		44	7	15		22						
Змістовий модуль 2. Методи управління ризиками												
Тема 1. Невизначеність як першопричина ризику підприємницької діяльності	8	6	1	2		3						
Тема 2. Критерії прийняття рішень в умовах невизначеності	9	5	1	1		3						
Тема 3. Критерії	10	5	1	1		3						

прийняття рішень в умовах ризику													
Тема 4. Вибір оптимальної стратегії в умовах ризику, пов'язаного з конфліктом	11	6	1	2		3							
Тема 5. Управління ризиками	12	9	2	3		4							
Тема 6. Мінімізація економічних ризиків	13	6	1	2		3							
Тема 7. Напрями і методи регулювання та зниження ступеня ризику	14 - 15	9	1	4		4							
Разом за змістовим модулем 2		46	8	15		23							
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)													
Усього годин	90		15	30		45							

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна сутність та значення ризиків	2
2	Фінансові ризики в діяльності підприємств	2
3	Ризики аграрних підприємств	2
4	Якісне оцінювання підприємницьких ризиків	2
5	Кількісне оцінювання підприємницьких ризиків	2
6	Ризик та елементи теорії корисності	1
7	Методи аналізу і моделювання ризику	4
8	Невизначеність як першопричина ризику підприємницької діяльності	2
9	Критерії прийняття рішень в умовах невизначеності	1
10	Критерії прийняття рішень в умовах ризику	1
11	Вибір оптимальної стратегії в умовах ризику, пов'язаного з конфліктом	2
12	Управління ризиками	3
13	Мінімізація економічних ризиків	2
14	Напрями і методи регулювання та зниження ступеня ризику	4

Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, затверджене Вченою радою НУБіП України «27» лютого 2019 р. протокол № 7 https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/polozh_ekzameni_zaliki_02_2019_ostatoc_hniy_dlya_nakazu.pdf

8. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента відбувається відповідно до положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.02.2019 р. протокол №7 з табл.1.

Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
Відмінно	90 – 100
Добре	74 – 89
Задовільно	60 – 73
Незадовільно	0 – 59

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R_{нр}** (до 70 балів): **R_{дис} = R_{нр} + 0,3·R_{ат}**

9. Методичне забезпечення

1. Мірзоєва Т.В., Томашевська О.А. Методичні вказівки з курсу «Економічні і фінансові ризики». – К:ЦП "КОМПРИНТ". 2018. 14.5 др.ар.
2. Практикум з дисципліни «Економічні і фінансові ризики / Т.В. Мірзоєва, О.А. Томашевська – К.: ЦП Компрінт, 2017. – 47 с.
3. Конспект лекцій з дисципліни «Економічні і фінансові ризики» для студентів економічних спеціальностей / Мірзоєва Т.В., Томашевська О.А., Герасимчук Н.А. К.: ЦП Компрінт, 2017. – 204 с.
4. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : Методичні вказівки для вивчення курсу студентами заочної форми навчання напрямів галузі знань 0305 – „Економіка та підприємництво” / Н.А.Герасимчук, Т.В.Мірзоєва К.: ЦП Компрінт, 2017. – 100 с.

10. Рекомендована література

Базова

1. Економіка спеціалізованих аграрних підприємств: Навчальний посібник. С.М. Рогач, Т.В. Мірзоева, Л.М. Степасюк, К. «ЦП «КОМПРИНТ»». 2018. 521 с.
2. Економіка сільського господарства. Навч. посібник /Збарський В.К., Мацибора В.І., Чалий А.А., Степасюк Л.М., Рогач С.М., Гуцул Т.А., Суліма Н.М.// За ред. Збарського В.К, Мацибори В.І. . – К.: Каравела, 2009. – 264 с.
3. Економіка сільського господарства : навч. посіб. / [Збарський В.К., Бабієнко М.Ф., Кулаєць М.М., Синявська І.М., Хоменко М.П.] ; за ред. проф. В.К.Збарського. – К. : Агроосвіта, 2013. – 352 с.
4. Економіка сільського господарства: Навч. посібник/ Збарський В.К., Мацибора В.І., Чалий А.А., Степасюк Л.М., Рогач С.М., Гуцул Т.А., Суліма Н.М.; За ред.В.К. Збарського і В.І. Мацибори. – К.: Каравела, 2012. – 264 с.
5. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник / В. Г. Андрійчук. – К. : КНЕУ, 2013. – 779 с.
6. Економіка сільського господарства та маркетинг [Текст] : навч. посіб. / Лівінський О. М., Росновський М. Г. ; Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка. –Глухів : РВВ Глухів. НПУ ім. О. Довженка, 2010. – 175 с.

Допоміжна

1. Березін О. В. Економічний потенціал аграрних підприємств: механізми формування та розвитку / О. В. Березін, О. Д. Плотник. – Полтава : Інтер Графіка, 2012. – 221 с
2. Бугай В. З. Теоретичні основи формування потенціалу підприємства / В. З. Бугай, А. В. Горбунова // Вісн. Запорізького нац. ун-ту. – 2011 – № 1(9). – С. 29-33.
3. Грабченко А. І. Методи наукових досліджень : навч. посіб. / А. І. Грабченко, В. О. Федорович, Я. М. Гаращенко. – Х. : НТУ «ХП», 2009. – 142 с.
4. Микитюк В. М. Відродження галузі скотарства в умовах ринкових трансформацій : монографія / В. М. Микитюк. – Житомир : ЖНАЕУ, 2012. – 508 с.
5. Потенціал підприємства: формування та використання : підручник / [Н. В. Касьянова, Д. В. Солоха, В. В. Морева та інші]. – Донецьк : Цифрова типографія, 2012. – 257 с.
6. Тарасова В. В. Ресурсоємність і ресурсовіддача в агровиробництві : монографія / В. В. Тарасова. – Житомир : ДВНЗ —Держ. агрокол. ун-т, 2007. – 348 с.
12. Господарський кодекс України // Голос України. - 2003. - 14.03.
13. Земельний кодекс України // Голос України. <http://zakon.rada.gov.ua/>
14. Лісовий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. <http://zakon.rada.gov.ua/>
15. Закон України "Про охорону навколишнього середовища" // Відомості Верховної Ради У РСР. <http://zakon.rada.gov.ua/>.

11. Інформаційні ресурси

1. Вікіпедія: Вільна енциклопедія // [uk.wikipedia.org / wiki / -26k](http://uk.wikipedia.org/wiki/-26k)
2. Міжрегіональне та транскордонне співробітництво в Україні: Аналітичні матеріали: проект ESDP / Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції // [www.un.kiev.ua /esdp / disks / disk 1 / 0102136 ukr/htm](http://www.un.kiev.ua/esdp/disks/disk1/0102136_ukr/htm) – 65 к –
3. Державний комітет статистики України // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Євростат <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>
5. Верховна Рада України <http://zakon.rada.gov.ua/>
6. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/control/>